

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Sectio IV. Tertia Observatio generalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

nā Processionis à Patre nominatim expressâ in Symbolo Constantinopolitano; tñm, factâ Epitome uniuscujusque Definitionum ex iis Conciliis, declarat denique, se velle servare omnes traditiones scriptas, quæ potissimum in Conciliis Generalibus continentur. CONCIL. TOM. VII. p. 554. & 555.

Denique, octavum Concilium Generale, imitando, quoad hanc rem, Concilia Generalia præcedentia, omnes Definitiones ab iis factas perlustrat atque innovat, nec non Anathema pronuntiat in eos, adversus quos illa conditæ fuerunt, singularum, ipsiusque Synodi, cuius sunt sopus, expressâ mentione facta. Sic autem agnita irrefragabili earum auctoritate, transit ad definitionem à se ferendam, nempe, ut Episcopi, qui sedem alienam invaserunt, deponantur & excommunicentur, resituantur vero Præfules iniquè spoliati. CONCIL. TOM. VIII. p. 1145. ad 1151.

Doctrinam, quam modò tot Conciliorum Generalium exemplo comprobavi, quibus Definitiones à præcedentibus Conciliis factæ, sancti Spiritus oracula visâ sunt; hæc, inquam, doctrinâ rursus confirmari potest ex ratione contraria, qua eadem Concilia usâ sunt ergâ Definitiones Pontificias. Etenim, denuo, discusserunt id, quod à Pontificibus fuerat definitum, quo tractatu novo significarunt, aliter se de his Decretis, aliter de Synodalibus Definitionibus sentire. Hoc pluribus exemplis probare facile esset; verum cum extrâ Argumentum nostrum aliquatenus versetur, tria, eaque insignia sufficient. Primum è Concilio *Calcedon.* petitur *Actio* 2., ubi videri potest, quòd licet *Leo* Pontifex definivisset, duas esse in Jesu Christo Naturas, Divinam & Humanam in Personâ unicâ, sine ulla confusione vel proprietatum diminutione unitas; nihilominus Synodus hoc caput discusserit, Pontificisque Epistolam duntaxat laudaverit, inter Patrum testimonia probantia, Ecclesiam universam illic usque credidisse, duas esse naturas integras, atque unicam in Christo Personam, *Concil. Tom. IV. p. 344. usque ad 372.*

Quantumvis notabile sit hoc Exemplum, propter insignem *S. Leonis* famam, sequens tamen gravius est, desumptum ex Actis Sexti Concilii generalis *Aff. 4. usque ad 17.* Ibi è solemnibus Instrumentis liquet, *Agathonem* Pontificem, discussisse quæstionem, *an dua sint in Christo Voluntates?* in Synodo Romana, cui 125. Episcopi aderant, eamque definivisse: & nihilominus Concilium eam rursus tractat, definitque, quasi neque tractata, neque definita jam fuisset. Hoc attentionem eo majorem meretur, quod *Agathonis* Definitio vim omnem ac pondus habebat, quæ Definitioni ex Cathedra maximè solemnè competere possunt, nulla est enim ex iis, quæ hoc nomine donantur, quæ auctoritatè 125. Episcoporum Pontifici junctorum fulciatur. *Exemplum* ultimum à nobis afferendum habet quoque non nihil gravitatis, ob unam circumstantiam, scilicet, quod ejus sit temporis, quo Pontificis Infallibilitas in Definitionibus ex *Cathedrà*, asseri ceperat. Illud depromo ex diplomate *Leonis X.* contra errores *Lutheri*, & ex Actis Concilii Tridentini. Ex Pontificio Decreto, patet illud, post deliberationem, tractatum, ac discussionem tanto in negotio necessarias, factum fuisse, Pontificeque excepisse sententiam Cardinalium, & complurium aliorum virorum insignium, putâ Superiorum, Generalium, Priorum Regularium, & Doctorum sive Theologorum, sive in utroque jure. Ex Actis Concilii Tridentini cum Diplomate collatis manifestum est, Synodum discussisse rursus errores à Pontifice jam damnatos.

Tom. I.

SECTIO IV.

TERTIA OBSERVATIO GENERALIS.

NON obstante Privilegio Auxilii specialis Spiritus Sancti, illudque sequentis Infallibilitatis, quo fruuntur Concilia Generalia, non tamen pro fidei Articulis habentur omnes Decisiones ab iis factæ; circa idem Argumentum Fidei cognatum; verum, ut ejusmodi Decisio pro definitione, seu fidei Articulo habeatur, tres requiruntur conditiones, 1. ut Decisio perspicua sit, 2. ut sit positiva; 3. ut pro certâ proferatur. Ratio autem est, quod Definitio fidei sit regula salutis, necesse est igitur, ut sensus ejus non sit ambiguus, sin minus ad malum, perindè atque ad bonum dirigeret: oportet præterea, ut assermet rem esse aut non, aliàs res indecisa manet: denique, ut omnem suspensionem ac metum erroris tollat; nisi autem pro certa proponatur Decisio, non nullum erroris metum relinquit, aut etiam parit. Aliquot exempla huic observationi lucem dabunt.

Primum petitur ex Decisione Quæstionis, *an Episcopatus ex institutione Divina sit?* in Tridentino facta his verbis, *Can. 6. Sess. XXIII. In Ecclesia Catholica esse hierarchiam divinam ordinatione institutam, quæ constat ex Episcopis, Presbiteris & Ministris.* Cum Synodus in hac decisione usâ sit vocibus ambiguè ordinatione divina, quæ ordinationi remotæ perindè ac proximæ conveniunt, vulgo creditur, Synodum noluisse quæstionem propositam definire.

Alterum exemplum ex *Can. 7. Sess. XXIV. de Matrimonio* desumitur, in quo Synodus agens de Quæstione, *an Adulterium dissolvat matrimonium?* anathema pronuntiat in eos, qui dicent, *Ecclesiam errare cum ... docet ... propter Adulterium alterius conjugum, matrimonium non posse dissolvi;* ita ut conjugum alteruter ante alterius mortem alii conjugari possit. Cum enim Concilium non dicat positive, Adulterium non dissolvere Matrimonium, vulgaris est opinio, Canonem hunc non definire quæstionem, an Adulterium dissolvat Matrimonium.

Exempla allata ad *Primam & secundam* conditionem pertinent. Circa Tertiam duo peridonea exhibemus; unum ex Concilio Viennensi *CLEM. I. de Summ. Trin.* Alterum ex Concilio Basileensi *Sess. 36. petita.* Non enim pro fidei Articulo habetur id, quod ab iis deciditur, quia non certo proponitur; sed primum dicit solummodo, *ex variis opinionibus circa efficaciam Baptismi parvulorum, eam, quæ dicit, tam parvulis, quam adultis, conferri in Baptismo informantem Gratiâ, & virtutes, tanquam probabiliorem, & dictis Sanctorum ac Doctorum modernorum Theologia magis consonam & concordem, esse eligendam.* Alterum Concilium, nempe Basileense, discussa quæstione, an Virgo Sacra sine peccato concepta fuerit, eam dirimit, dicendo solum, se definire & declarare, opinionem affirmativam approbari, vindicari, atque amplecti debere ab omnibus Catholicis; ideo quod pia sit, Ecclesie cultui consona, Fidei Catholice, rectæ rationi, & Scripturæ Sacræ congrua; & proindè significat doctrinam, cui favor, esse duntaxat Opinionem, opinione adversâ ob quinque rationes allatas potior.

SECTIO V.

POSTREMA OBSERVATIONES GENERALES.

QUAMVIS plura supersint observanda circa Concilia Generalia in se ipsis & productivè considerata, omnia sub hoc generali titulo complectemur, ideo quod singula paucissimis verbis indigent.

G 2

Au-

Ante Quartum Ecclesiae Sæculum, nullum fuit Concilium Generale, Primum quippe est Nicænum Ann. 325. habitum. Post Sæculum XVI. nullum extitit; Siquidem Synodus Tridentina Anno 1563. absoluta, omnium Generalium ultima est. Nullum Generale habitum fuit Sæculis X. & XI. reliqua Sæcula sua habuere ejusmodi Concilia, à Quarto usque ad Decimum Sextum inclusivè. Sunt sex Sæcula, in quorum quolibet plura fuerunt Concilia Generalia; nempe Sæculum IV. V. VII. XII. XIII. & XV. In IV. Concilia Nicænum & Constantinop. I. In V. Ephesinum & Calcedonense. In VII. Constantinopolitanum III. Generale, & Concilium in Trullo. In XII. Tria Lateranensia. In XIII. Lateranense unum, & Lugdunense duplex, In XV. Pisanum, Constantiense, Basileense, & Florentinum.

Octo priora in Oriente habita sunt; de nullius eorum Acumenitate disputatur: reliqua habita sunt in Occidente. Plura autem ex iis, pro Generalibus non habentur ab omnibus, Talia sunt pleraque Lateranensia; tale etiam Florentinum, eodem tempore, quo Basileense, celebratum: tale Imperatori FRIDERICO, qui ad Majus provocavit, visum fuit Lugdunense. Indè fit, ut numerus Conciliorum Generalium in Occidente habitorum, sit incertus, majorque, aut minor, pro varia qualitatibus Concilii Generalis estimatione: sed Controversia facile decidi potest ex iis, quæ diximus in Prima Observatione Generali.

Inter eadem Concilia Occidentalia, plura sunt, quorum Decreta Canonesque, Pontificis personæ attribuntur Concilii verò mera approbatio tribuitur: itaque, eadem habetur in iis Concilii ratio, quæ Capituli, in Statutis, Decretis, aut deliberationibus, in quibus consensu Capituli indiget Episcopus: his enim inseritur clausula, de Consensu Capituli, idem sonans, atque hæc, approbante Capitulo.

Pontificium exemplum secuti sunt nonnulli Metropolitanæ Italiae, qui Decreta Conciliorum Provincialium suo nomine proposuerunt, adjecta clausula approbante Concilio, Horum expressa mentio fiet, occasione primorum Conciliorum Generalium, in quibus hanc clausulam reperiemus.

Superfunt Acta integra omnium Conciliorum Generalium in Oriente habitorum Exceptis 1. & 2. nullum est Concilium Generale Occidentale, cujus Acta superfint integra, id est, etiam cum suffragiis Patrum; ea enim desunt in Actis Concilii Trident. quæ minus imperfecta videntur, quam reliquorum. Profer ad subscriptiones id, quod de suffragiis notavimus; illæ omnium Conciliorum Orientalis, quorum Acta superfint definitionibus subjacent. Porro, inter Concilia Generalia Occidentis, folius Florentini Decreta subscriptionibus Patrum instruuntur.

Omnia Concilia Generalia Orientalia ab Imperatoribus coacta fuerunt. Concilia Generalia Occidentalia convocata fuere à Pontificibus. Nullum est Concilium Generale, quod Sacri, vel Sancti, vel Sacrosancti appellationem non sumpserit, aut acceperit.

Ex omnibus Conciliis Generalibus nullum est, quod tandiù duraverit, quam Tridentinum, An. 1545. inchoatum, ann. 1563. absolutum. Inter reliqua Concilia, Basileense diutissime duravit, scilicet per 11. annos. Prima ejus Sessio est an. 1431. ultima ann. 1442. Posthæc notabilis est duratio Synodi Constantiensis, quæ ann. 1414. 16. Nov. incepta, confecta est 20. Junii 1418.

Quibusdam Conciliis peculiare est, translata fuisse, Basileense translatum fuit Lausannam, tum Ferrariam, denique Florentiam. Tridentinum, ad Bononiam translatum, Tridentum rediit.

Quædam Concilia sub pluribus legitimis Pontificibus habita sunt, tale est Tridentinum, sub Paulo III. Julio III. Pio IV. celebratum: Conf-

stantiense sub Joanne XXIII. & Martino V. habitum fuit.

Multa sunt Concilia Generalia Orientalis, quorum Canones à subsequentibus nominatim approbata fuerunt: talia sunt 1. Concilia Nicænum, Constantinopolitanum 1. Ephesinum, quorum Canones approbat Synodus Calcedonensis Can. 1. talia sunt etiam eadem Concilia, ipsumque Concilium Calcedonense, quorum Canones approbantur à Concilio in Trullo c. 2. nec non à 6. Concilio Generali: talia sunt etiam hæc omnia Concilia cum Trullano, quorum Canones approbantur in Concilio Nicæno 11: talia sunt denique ea, quorum definitiones approbat Concilium Generale VIII. Notam meretur hæc circumstantia, ideo quod ejusmodi approbationes totidem confirmationes sunt. De cæteris Conciliis Generalibus nihil simile dici potest. Nullum est Concilium recentius, quod præcedentium Canones omnes nominatim approbaverit. Fama Sanctitatis ac Scientiæ, qua polent plerique Patres priorum Conciliorum, magnam eorum Canonibus, præ subsequentium Decretis auctoritatem conciliavit.

7. Concilium Generale VII. Nicænum II. Quinti Generalis, seu Constantinopolitani II. definitiones approbans, nihil dicit de ejus Decreto adversus Theodorum Mopsuestanum, Ibam, ac Theodoretum. 8. Concilium Generale VIII. seu Constantinop. IV. approbando definitiones à præcedentibus Conciliis factas, præterit quoque hoc Decretum. Silentii hujus ratio est, quod illud Decretum duas res contineat, quarum alia pertinet ad Fidem, nec mentione expressa indiget, quia ad definitionem Calcedonensem reducitur, cujus est mera confirmatio; alia pertinet ad Disciplinam, nihilque aliud est, quam damnatio aliquot personarum. Porro, minus congruum fuisset, eam damnationem à Concilio Nicæno II. & Constantinop. IV. commemorari loco citato; quoniam ibi agebatur de Fidei definitione ab utroque Concilio condita. Ob eandem rationem Concilium Toletanum XIV. ad recipiendam definitionem Concilii Generalis VI. congregatum de hoc Decreto filuit.

Nota Historica circa Concilia sigillatim considerata.

PARS SECUNDA.

SECTIO I.

NOTA CIRCA NOMEN.

Qualitas, quam sibi Concilium in suis Decretis, aut Canonibus, aut Epistolis tribuit, tantam habet cum nomine Concilii connexionem, ut omnino expediat de ea agere simul atque de Nomine. Sed cum Nomen specialius vulgo sit Concilio, quam qualificatio; à Nomine exordiemur.

Omnia Concilia Generalia, non secus ac Particularia, Nomen trahunt, ab Urbe intra quam habita sunt; vel ab aliquo speciali ejusdem Urbis loco, in quem Patres Concilii convenerunt. Posterioris generis unum est, à quibusdam Trullanum dictum ideo quod celebratum fuerit in quodam loco Palatii Imperatorum Orientalium apud Constantinopolim. Sunt quoque Concilia Romana in ædibus Lateranensibus habita, ideoque Lateranensia dicta. Habita sunt autem in Ecclesia, non vero in Palatio, ut infra ostendemus, Interèa observamus, id sequi ex principio Concilii Lateranensis habitò sub MARTINO I. ubi dicitur, illud habitum fuisse in Ecclesia Domini nostri Dei & Salvatoris Jesu Christi, quæ vocatur Constantiniana, quia à Constantino edificata est, Concil. Tom. VI. pag. 77. 78. Illud præterea probatur